

Szomszédok a Menházban

Különleges vendégeket köszönthettünk a Shalom klubban, részletek a 3. oldalon.

Chanuka 5776

A Komáromi Zsidó Hitközség ezúton hív meg minden érdeklődőt a fény ünnepe, Chanuka alkalmából tartandó ünnepségére, melyre **2015. december 6-án 14:30-kor** kerül sor a Menház épületében.

Program:

– Pandzarisz Dina – Lamm Dávid duó

A magyarországi jazzélet egyik legkiemelkedőbb alakja, közismert jazz- és népzenei formációk gitárművésze, Lamm Dávid, és a kristálytisztá énekhangú, népzenei szférából érkező, a „szefárd zene nagyköveteként” ismert Pandzarisz Dina egyedülálló párost alkotnak. Előadásuk őszinte, spontán, természetes és utánozhatatlan. A koncerten főként középkori szefárd zsidó dallamok, illetve ismert héber- és jiddis nyelvű zenék csendülnek fel új köntösben, eddig sosem hallott zenei megoldásokkal.

- Gyertyagyújtás,
- Ünnepi fánk és finomságok,
- Tombola és kvíz Miklós Dóriával.

Ünnepeljen Ön is velünk! Mindenkit szeretettel várunk! ■

Boldog Chanukát kívánunk a Hitközségi Híradó valamennyi olvasójának!

Machar

Közel félszázán csatlakoztak online Oktatási programunkhoz. Minden szerdán két újabb videót töltünk fel weboldalunkra. A résztvevők online kvízekkel tesztelhetik tudásukat. További információ: www.menhaz.sk oldalon található. Folyamatosan lehet csatlakozni! ■

Chanuka ünnepe

Chanuka ünnepe az idén **2015. december 6-án**, vasárnap kezdődik (első gyertyagyújtás), a nyolcadik, utolsó gyújtás **december 13-án, vasárnap** este. Az ünnep **december 14-én**, hétfőn este ér véget! ■

Chanukai játszóház

Ahanukai Shalom klubbal párhuzamosan játszószarkot rendezünk be a gyerekeknek. **Paszternák - Szendy Barbara** kézműves foglalkozásokkal és ünnepi játékokkal várja az érdeklődőket. A program során mindenki készíthet saját chanukiát, díszíthet fánkot és kipróbálhatja a chanukai fejtörőket. ■

Könyvadomány

Magyar és szlovák nyelvű könyveket adományozott **Jozef Dukes** úr a Spitzer Béla Kiskönyvtárunknak. Köszönjük. ■

Izrael ma!

November 8-án **Mirjam Neiger Fleischmann** előadása hangzott el a Selye János Egyetem Református Teológiai Karán, Izrael ma címmel. Az előadásra az egyetemen zajló Tudomány Hete keretén belül került sor. Az érdekes, vetített képekkel gazdagított előadáson az egyetemi hallgatókon kívül hitközségünk képviselői és Mirjam komáromi barátai is részt vettek. ■

Pap Gábor református püspök emlékkiállítás

November 11-én a Limes Galériában megnyílt a Pap Gábor református püspök halálának 120. évfordulója alkalmából rendezett történelmi kiállítás. A kiállítás kurátora Dr. Fritz Beke Éva felhasználta a hitközségi levéltárban található dokumentumokat. Többek között a most megjelent Schnitzer Árminről szóló könyvet, amely külön fejezetet szentel a két jeles személyiség legendás barátságának. A megnyitón megjelentek Pap Gábor szülőfalujának, Vilonyának a képviselői is. ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Faliújság

rövid hírek

✦ A HH-t, a Shalom klubot és a KZSH-t támogatták: dr. Gábor Tibor (Nagykürtös), Vadkerti Lídia (Keszegfalva) és anonimitásukat kérő adományozók. Köszönjük!

✦ A Spitzer Béla Kiskönyvtár számára új felnőtt és gyermek könyveket vásároltunk. Továbbra is várjuk olvasóinkat!

✦ Novemberben folytatódott az Eötvös utca 9. homlokzat felújítása. A munkák befejezésére december első hetében kerül sor.

✦ A Menház folyosói ablakait új védőfóliával láttuk el, elkezdődött az üresen álló 2 lakás hasznosításának tervezése.

✦ Hitközségünk novembertől egy fő közfoglalkoztatottat alkalmaz, aki épületeink takarítási munkáit segíti.

✦ **Kóser pékárú** legközelebb az alábbi péntekekre rendelhető a pékség (www.koserpekseg.hu) teljes választékából: **december 4.** A megrendeléseket szerdáig lehet leadni a KZSH titkárságán (tel: 7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk).

Támogatóink / szponzori:

BETHLEN GÁBOR
Alap

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** –
séfrendaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlače: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám:** EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO:** 34073400. Alapítva 5756-ban. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2015. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

Szomszédok a Menházban

Különleges vendégeket köszöntöttünk a Shalom klubban november 15-én.

Igor Rintel, a Szlozsihisz és Heisler András, a Mazsihisz elnöke osztotta meg gondolatait a zsidó közösségek helyzetéről és jövőképéről. Rintel elnök úr ismertette a szlovákiai zsidó hitközségekben készített felmérések

eredményeit, Heisler András vázolta a magyarországi helyzetet. Előadásai után válaszoltak az érdeklődők kérdéseire. Mindketten elismerően szóltak a komáromi közösség fennmaradásért folytatott küzdelem látványos eredményeiről. Megtekintették a Schnitzer Ármin Mikromúzeumunkat és a zsinagógánkat. Ezúton köszönjük Vadász Magda szinkrontolmácsolását, és a rendezvény lebonyolításában résztvevők munkáját. ■

PA

Vendégek a Menházban

Október 28-án Komáromba látogatott a Deutsch család nyolc tagja Netanyáról. Az édesanya, Chava Komáromban született, a Jókai utcai Kohn cukorkás lányaként.

Már többször voltak városunkban. Mostani látogatásuk célja az volt, hogy gyermekeik és házastársaik is lássák, honnan származik édesanyjuk. Édesapjuk, aki családjával 1956-ban alijázott Bu-

dapestről, Shafiron nőtt fel, abban a faluban, amelyet Magyarországról és Szlovákiából kivándoroltak alapítottak. Shafiron többünknek élnek rokonai. Mojse édesapja volt a falu rabbija. A család megnézte a zsinagógát, a kiállításunkat, amelyhez ők is küldtek családi fotókat, voltak a temetőn, az egykori szülői ház helyén az Európa-udvar bejáratánál, majd folytatták útjukat Pozsonyba, Chatam Sofer sírjához. Pénzadomány mellett Mózes öt könyve magyar kiadását ajándékozták a hitközségnek. ■

PZS

Ebéd a Pozsonyi Magyar Nagykövetségen

Czimbalmosné Molnár Éva Magyarország rendkívüli és meghatalmazott nagykövete október 27-én ebédre hívta a magyar ajkú hitközségek képviselőit.

A SZLOZSIHISZ részéről részt vett Igor Rintel, Martin Kornfeld és Petra Müllerová. A meghívott közösségek közül képviseltette magát a dunaszerdahelyi, a galántai, a nyitrai és a komáromi hitközség. Jelenleg Magyarország

az IHRA soros elnöke, a nagykövet asszonnyal való találkozásra ebből az alkalomból került sor. Az érkező vendégeket Nagy László tanácsos fogadta. Az elegánsan tálalt ízletes ebéd közben megvittatták a közösségek tevékenységét, és az aktuális feladatokat. A nagykövetasszony nagyon empátikusan, minden programra nyitottan támogatja a szlovákiai zsidóságot. ■

Dr. Kardos Albert szavalóverseny

Idén másodszor vettem részt a debreceni zsidó hitközség által rendezett szavalóversenyen. A versenyt eredetileg Szabó Magda író nő indította el; Kardos Albertnek, az egykori debreceni magyar rabbinak állít emléket, aki a 2. világháború alatt a koncentrációs táborok áldozata lett.

A versenyzők nemcsak Magyarországról, hanem minden magyarlakta területről – Erdélyből, Kárpátaljáról, Felvidékről – érkeznek ide, tehát sokan voltunk sokfelől, különféle tájakról, más értékrendszert képviselve. Gimnáziumi éveim során volt szerencsém, illetve lehetőségem többféle szavalóversenyen részt venni, ennek ellenére úgy gondolom, hogy ez a szavalóverseny az, amelyik a leginkább magával ragadja az embert: nyájas fogadtatás várja a versenyzőket minden évben, és a közhangulat is teljesen más, mintha nem is versenyen, hanem a barátaim közt lennék, és nekik szavalnék pusztán azért, hogy egymást szórakoztassuk, egymás tehetségében gyönyörködjünk.

Ebben a tanévben **Bagócsi Lilla**, első osztályos tanuló és jómagam képviseltük iskolánkat a versenyen. Ő az ifjúsági kategóriában 2. helyet ért el, én pedig már a felnőtt kategória versenyzőjeként 3. helyen végeztem. Ám a sikernél jóval többet hoztunk haza, lelki felüdülést és a tudatot, hogy még vannak helyek a világon, ahol nem a versengés, hanem az együttlét, a barátság és az egymás iránti szeretet lelkesíti az embereket. ■

Kálosi Zsófia

Zsidó kultúra közép-európai kontextusban, avagy egy nemzetközi konferencia margójára

A Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Karán 2015. október 27-én Zsidó kultúra közép-európai kontextusban címmel rendeztük meg első ízben azt a nemzetközi konferenciát, melynek napokon belül nagy visszhangja lett. A konferencia tematikája is figyelemfelkeltő, többen úgy fogalmaztak, hogy egyedi és eredeti. Igen, a V4 országainak konferenciáján Európa csúcsszakembereit vontuk be a nem kis volumenű történetbe. A szakemberek előadásának tematikája már jó előre érdeklődést és figyelmet keltett a szakmában és azon túl.

Otthont a Közép-európai Nyelvek és Kultúrák Intézete adott a konferenciának, melynek kutatói a kisebbségi kultúrák közép-európai vonatkozásait vizsgálják. A konferencia felett őexcellenciája, Alexander Ben-Zvi, Izrael állam szlovákiai nagykövete vállalt védnökséget. A tanácskozást Komzsík Attila dékán nyitotta meg, a tudományos védnök Zsilka Tibor professzor volt, a szervező pedig Hrbáček-Noszek Magdaléna. A konferencia fő szponzora az ATID Polgári Társulás volt. Ezen felül a kivitelezésből, szervezésből Nyitra város önkormányzata, a Nyitrai Zsidó Hitközség, a Galántai Zsidó Hitközség, a Komáromi Zsidó Hitközség is kivette részét.

A konferencia fő célja volt megismerni és szélesebb egyetemi körökben (nem csak a szakmának szólt, hanem a diákoknak is) bemutatni a zsidó közösségek történelmét, hagyományait, hitvilágát a V4 tagállamainak viszonylatában. A konferencia természetesen Izrael állam történelmére is kitért, mint ahogy helyet kért és kapott a témák palettáján a zsidó kultúra művészetekben betöltött szerepe és szerepvállalása, a turizmus kérdésköre és természetesen az antiszemitizmus elleni harc is.

A délelőtt a plenáris előadásoké volt. A tanácskozás nyelve a délelőtti folyamán az angol volt. Elsőként Grüll Tibor adott elő a Pécsi Tudományegyetemről. Előadásának címe: A zsidó diaszpóra a Duna – menti régiókban a Római Birodalom idejében. Részletesen kitért és bemutatta azokat a tárgyakat, melyek a zsidók ittlétét bizonyítják a fentebb említett korban. Misha Kapustin, pozsonyi rabbi a szójelentésről, annak a judaizmusban betöltött szerepéről értekezett. A harmadik plenáris előadó Tamara Sztyma-Knasiacka, lengyel művészettörténész a lengyelországi zsidók történelmi múzeumába kalauzolta a hallgatóságot, Az utolsó plenáris előadó Jozef Škarda Csehországból érkezett. Előadása a zsidó kutatók orvostudományban elért eredményeiről szólt. A szisztematikusan felépített értekezésében bemutatta azokat a gépezeteket, technológiákat, melyek az egészségügyben használatosak napjainkban és Izrael államban fejlesztették ki. Az előadás felkeltette a hallgatóság figyelmét, ehhez az előadó tudásán kívül szónoka felkészültségére is szükség volt.

A délelőtti két előadás zárta. Az előbb említett plenáris előadó, Tamara Sztyma-Knasiacka lépett újra színre, ezúttal lengyelül mutatta a lengyelországi zsidó kultúrát. A hallgatóságnak szlovák és magyar tolmácsolást biztosítottunk.

Nagyon érdekes, ugyanakkor megrázó tematikával érkezett Martin Korčok. A 2016 januárjában a nagyközönség számára megnyíló Szeredi Holokauszt Múzeumról mesélt. A kisfilmek, a túlélők emotív elbeszélései mélyen hatottak a hallgatóságra. Bevallom, ez célunk is volt.

Az ebéd után szimultán három szekcióban folytak az előadások szlovák, magyar, cseh és lengyel nyelven. A nap folyamán 25 előadó lépett színre, ezért a teljesség igénye nélkül az egyes szekciókból néhányat említenék: Szita Szabolcs professzor Menni vagy maradni? – a deportációból hazatértek dilemmája címmel tartott szintén megrázó előadást, de érdekes és tanulságos volt például Tomáš Lang: Visszatérés és zsidóellenes pogromok és atrocitások Szlovákiában című előadása is. A környék zsidó lakosságának történetét érzékelhettük Komárom (Paszternák Tamás), Nyitra (Potok Katalin) Galánta (Hrbáček Magdaléna) és Dunaszerdahely (Hanickó Anna) városok történetén keresztül. A zsidó emberek művészetekben betöltött szerepéről számos előadás hangzott el. Az előadásokat konferenciakötetbe gyűjtjük.

A konferenciára a koronát a délután 18,00-kor kezdődő kiállítás megnyitása tette fel. A kiállítást a nyitrai zsidó lakosság szerveztük meg A zsidó lakosság a történelmi fotókon és judaikákon címmel. Alexander Ben-Zvi, Izrael állam szlovákiai nagykövete nyitotta meg, majd Gabriella Miššiková rektor-helyettes szlovák és angol nyelven köszöntötte a hallgatóságot. A kiállítás fotodokumentációjáról, a vallási kegytárgyairól Potok Katalin, a Nyitrai Zsidó Hitközség tagja beszélt. Az est kedves gesztusa volt, hogy Hrbáček-Noszek Magdaléna: Zsidó hagyományok Galántán és környékén című könyvének szlovák változatát a nagykövet mutatta be. A csodálatos kulturális élményt Jana Orlická énekesnő műsora sugározta felénk. A szellem, az értelem, a szív megkapta, amire szüksége volt a nap folyamán. Az est hivatalos befejezése után kóser vacsorával kínáltuk a résztvevőket. A beszélgetések éjszakába nyúltek.

A konferencia gondolata, célja megvalósult. Folytatás is lesz. Jövő év szeptemberének végén ismét találkozik a szakma és az érdeklődő közönség, hogy a zsidó kultúráról beszélgessen közép-európai kontextusban. ■

Hrbáček-Noszek Magdaléna

Sar El-lel Izraelben!

Harmadik alkalommal voltam a Szentföldön. Bátran állíthatom mindegyik utazásom különleges volt. Ezek az utak nem egy átlagos nyaralásnak felelnek meg, hanem ilyenkor oda megyek, ahol a szívem otthon van. Mindhárom közül a legkülönlegesebb.

Pár hónappal ezelőtt az Új Élet című újságban olvastam a Sar El programról, ami már akkor felkeltette az érdeklődésemet. A Sar El-lel önkéntesként lehet kimenni Izraelbe egy katonai bázisra dolgozni ezzel segítve az IDF (Israel Defence Force) munkáját. Nagy csodálójá vagyok az izraeli hadseregnek, akik hét háborúból hetet nyertek meg, akik ha kell az életük árán is megvédik a Ciont, ezért azonnal jelentkeztem. Türelmetlenül vártam az utazás napját, persze némi aggodalom is volt a szívemben, hiszen eddigi életem során soha egy percig se voltam részese egy hadsereg munkájának. A várva várt nap október 10-én elérkezett. Önkéntesek számára a munka a bázison minden héten vasárnap kezdődik. Én egy nappal korábban mentem, hogy legyen lehetőségem rokonlátogatásra is. Természetesen a program során nem volt szükséges, hogy együtt érkezzünk a Ben Gurion reptérre, ezért legtöbbször kihasználtuk a lehetőséget, hogy egy-két nappal korábban érkeztünk meg.

Ami viszont elvárás volt, hogy október 11-én a megadott időpontban minden résztvevőnek a reptéren kellett lennie, hogy a később érkezőkkel együtt elinduljunk a katonai bázis felé.

Még Budapesten a főszervező több alternatívát is megadott, hogy melyik katonai bázison leszünk, viszont tapasztaltabb önkéntes társaim elmondták, hogy igazából csak a Ben Gurion reptéren fogjuk megtudni hová is visz-

nek minket. Hát ez így is lett. Kissé reménykedtem magamban, hogy a Negev sivatagban lévő bázisra kerülünk, ami a sivatag jellege miatt még sajátosabb lett volna, vagy a Golán fennsíkra, amely komoly harcok színhelye volt 1967-ben. Persze nem így lett, de talán majd egy legközelebbi alkalommal. A buszon megtudtuk, hogy Rehovot és Rishon Lezion városok közelében lévő bázisra megyünk. Ez a az ejtőernyősök kiegészítő bázisa. Az ottartózkodásunk során egy fiatal, az Egyesült Államokból alijázott katonalány foglalkozott velünk. Még vasárnap délután bemutatta nekünk az egész bázist, átadta az egyenruháinkat, kiosztotta a hétfői munkánkat, elkísért az étkezőhelyiségbe, végül rendelkezésünkre bocsátotta a szobánkat. Természetesen egy katonai bázison a luxusról el kell feledkezni, de sajnos sok esetben még az otthon megszokott tisztaságról is. Szobánkban két darab emeletes vaságy állt, ami az elején nem tűnt túl kényelmesnek viszont egy éjszaka alatt sikerült úgy megszoknunk, mintha soha másban nem is aludtunk volna. A szerencse kegyeltjei voltunk, ugyanis a négy férőhelyes szobában csak ketten voltunk a barátnőmmel. Persze erre nem lehet mindig számítani. A mosdók állapota eléggé meglepett az elején de egy pár nap alatt hozzáedzódik az ember, és az önkéntes munkával szerzett sok csodálatos pozitív tapasztalat az összes negatívumot elnyomja mindenkiben.

Hétfőn reggel munkánk megkezdése előtt a kiskatonákkal együtt húztuk fel az állami zászlót és énekeltük el a Hatikvát, ami olyan erőt adott mindenkinek, hogy ezután bármilyen munkát el tudtunk végezni. Természetesen a zászlófelvonás és a himnusz éneklése napi gyakorlat volt a munkakezdés előtt.

Ami a munkát illeti, sem túl nehéznek sem túl könnyűnek nem mondanám. Reggel kilenctől délig kellett dolgozni, utána egy óra ebédszünetet kaptunk, mialatt bőven volt időnk megebédelni a nagyon bő választékkal rendelkező svédasztalos ebédből, amely kimondottan ízletesnek tartottunk. Ezt követően megkezdődött a délutáni műszak egytől négyig. A munka jellegét tekintve főleg számolás és pakolás volt. Raktárakból kellett kipakolni és megszámolni egyenruhákat, sisakokat, öveket, tölténytárcákat és mindazt, amikre a katonáknak szüksége van. Ezeket egy konténerbe cipeltük, amelyben különböző bázisokra szállítják majd. Volt olyan nap, amikor katonai szállítójárműveket, (dzsippeket) kellett tisztítanunk. Azokat a Negevbe vitték katonai gyakorlatra. Számomra a legnagyobb csodát az jelentette, hogy a mi bázisunk mellett valahol a légierő egyik bázisa volt.

(Folytatás a következő oldalon)

(Folytatás az előző oldalról)

Így minden nap munka közben megcsodálhattuk az F 18-asokat, amelyek napi rutin gyakorlatukat végezték. A bázison a vacsora minden nap este hatkor kezdődött, amely szintén nagyon bőséges svédasztalos jellegű volt. Az esték sem teltek unatkozással, az értünk felelős katonalány minden este különböző ismeretterjesztő prog-

ramokkal szórakoztatott bennünket angol nyelven. Sok újat tudtunk meg Izraelről, a hadseregről és még némi kis héber oktatásban is részesültünk.

Elképesztő volt a katonák, parancsnokok hozzáállása az önkéntesekhez. Mindenki őszinte köszönetet mondott nekünk és rámutatott arra, hogy valóban milyen fontos is az önkéntes munka, hiszen amiket mi elvégzünk, azokat nem a katonáknak kell és így az ezzel megtakarított időt hasznosabb munkával tölthetik. Az utolsó napok egyikén személyesen Izrael Geva az IDF egyik nyugalmazott tábormoka látogatott meg bennünket és köszönetet mondott a munkánkért.

A bázisokon minden héten vasárnaptól csütörtök délutánig tart a munka, ezután kimenőt kapnak az önkéntesek. A megszabott szabadidőben mindenki oda utazik, ahová csak akar. A lényeg az, hogy vasárnap reggel a megadott időben mindenki ott legyen az előre kijelölt találkozási ponton, hogy a katonák vissza tudják vinni őket a bázisra. Aki viszont sem rokonlátogatásban és városnézésben sem kívánt részt venni, annak ott volt a lehetőség, hogy a hadsereg által Tel-Avivban biztosított ingyenes szálláson töltsa a hétvégéjét. Tel-Aviv megannyi színes programot nyújt minden korosztály számára, ezért közülünk is sokan választották ezt a lehetőséget.

A barátnőm és én Jeruzsálemben töltöttük a hétvégéket. Azokban a napokban sok borzalmas hír érkezett Jeruzsálemből. Több civil és katonát is megkéselték, ezért az itthoniak óva intettek bennünket az az odautazástól. Mi ezt a barátnőmmel jól átgondoltuk, és arra a véleményre jutottunk, ha Izraelben vagyunk, akkor Jeruzsálemet semmiképp sem szabad kihagyni. Az otthoni hírek

dulhassanak elő. Péntek este a siratófalhoz mentünk le. Ott vártuk meg a Shabat bejövetelét, ez nem mindennapi élmény volt számunkra. Táncolhattunk a helybéli lányokkal és többen is meghívtak minket Shabat estére. Ez egy hagyomány Jeruzsálemben, hogy az oda utazókat a helyiek ilyenkor szívesen vendégül látják. Ezen kívül még nagyon sok színes programot ajánlhatok az oda utazóknak például a Kneszettől nem messze található Izrael Múzeumot, aminek megtekintése egy egész napos program. A múzeum nem csak belülről, de kívülről is igazán izgalmas. Hatalmas kertjében körbesétálhatjuk a második tempom makettjét.

A második hétvégénket a sokszínű Tel-Avivban töltöttük. Ez a város kimondottan európai jellegű. Miden korosztály megtalálja ott a magának való szórakozási lehetőséget. Mi többek között az Eretz Izrael Múzeumban mentünk. Ez a múzeum több különböző épületből áll, minden épületben más-más kiállítást néztünk az egészen modern dolgoktól a több ezer éves leletekig. Izrael oly módon is figyelembe veszi az önkéntesek munkáját, hogy minden múzeumban az önkéntes kártyánkkal nagy kedvezményt kaptunk a belépőjegyek árából.

Összegezve az elmúlt pár hét élményeit, bátran ajánlom bármilyen korosztálynak, hogy jelentkezzen a Sar El programjára. Részben mert igazán nemes dolog segíteni az IDF munkáját, részben mert felejthetetlen élményt ad mindenki számára. Lelkünk igazi feltöltődését a Szentföldön érhetjük csak el. Hiszen ez az a föld, ami a sok viszály, háborúk ellenére is meghozza szívünkbe a békét és a megnyugvást. ■

Halász Ramóna

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

14. fejezet 1. rész

„Hej, Jéorj, új öltöny, látom. Micsoda elegancia!”

„God dag, fröken Ulle, tényleg nagyon szép, hogy eltetszett jönni ma is. Most, hogy a húsvéti szünet a vége felé jár, biztosan rengeteg a munka. Mit teszik szólni, nem csak hogy a zakó nem nagy, de még cipőt is találtak az én számomban a nagylábiúk országában.”

„A nadrág egy kicsit hosszúnak tűnik, majd beszélék a lányokkal, talán valamelyik megigazítja.”

„Köszönöm, fröken Ulle, de fölösleges. Este úgyis megyek a magyar lányokat meglátogatni a tóparti barakkokba, vannak közöttük hivatásos varrónők és biztosan lesz, aki segít rajtam. Ezzel kapcsolatban, mit tetszik gondolni, elhozhatok vasárnap délelőtt egy csoportot közülük, hogy megmutassam nekik az iskolát és a környékét?”

„Biztos vagyok benne, hogy ennek nem lesz semmi akadálya, de hadd beszéljek az igazgatóval, doktor Jusztusszal. Éppen pár nappal ezelőtt kérdezte, hogy nem vagy-e túl egyedül az üres házban és mondta, hogy ő és a felesége meg akarnak hívni uzsonnára.”

Pont ez hiányzik nekem, gondoltam. Doktor Jusztutusz is és a felesége is nagyon kedves, rendes emberek, már voltam náluk uzsonnára, de még kétórai társalgás a svéd időjárásról, amely volt van és lesz, és a különbség a svéd és a csehszlovák időjárás között nem éppen a szívem vágya. Ami az új ruhákat illeti, a menekülteket támogató hivatal, amely a volt lágerlakókat támogatta, meghívott, a központi ruharaktárba nyári ruhákat választani.

„Gyere ide, Jéorj, ülj le és igyuk a kávé. Amint mondtad, az ünnep a vége felé jár és van egy csomó kérdésem ezzel a fejezettel kapcsolatban. Nem tudom, például megérteni azt az egykedvűséget, amellyel beszámolsz annak az embernek a haláláról, aki egy ágyban feküdt veled a kórházban, vagy, hogy az a Dzsoni aki „segített” annak a szerencsétlennek, akit megoperáltak, meghalni. Vagy az a kápót, Pintéert, akit annyira tisztelsz és csodálsz, tényleg fontos volt megemlíteni, hogy mivel foglalkozott otthon? És ki volt az a magas fiú, aki veled volt délelőtt?”

„Miért nem jött le, fröken Ulle, ha látott minket. Szívesen bemutatattam volna és kellemesen meglepődött volna. Ami a többi kérdést illeti, ahogy mondani szokták, aki nem volt ott, az nem értheti meg. Mi, akik ezeket a borzalmakat átéljük, ha egymás között beszélgetünk, ezt a morbid, cinikus beszédmodort használjuk és tesszük ezt a túlélők büszkeségével. E nélkül a cinizmus nélkül lehetetlen volna erről az időről beszélni. Nem volt könnyű egy haldoklóval egy ágyban feküdni és csak természetes, hogy megkönnyebbültem, miután meghalt, már nem beszélve arról, hogy több hely volt az ágyban. Bocsánat a cinizmusért. Az a vakbél operáció utáni ember, aki szüntelenül üvöltött kínjában, mert az a disznó őrmester megtiltotta, hogy fájdalomcsillapítót kapjon, amiből, mellesleg megjegyezve, tényleg nem volt elég, ha Dzsoni nem „segít” neki hosszú kínok között halt volna meg, vagy, hogy ha az orvos adott volna neki orvosságot, akkor az S.S. helyben lelőtte volna az orvost is és a beteget is. Pintérral kapcsolatban, az hogy otthon állítólag selyemfiú volt, a szememben csak emeli a lágerbeli hősiességét.”

„Érdekes, hogy a nehéz helyzetekben mindig találtál valamit vagy valakit, aki segítsen, Józsit, az orvost, vagy Dzsonit, vagy valami váratlan ételt. Valószínűleg ez az oka, hogy a könyvednek a „Keljfeljancsi” címet adtad. De tényleg olyan fontos volt-e olyan részletesen megtárgyalni a tetűket, viszketett az egész testem, amikor olvastam és azok az undorító leírások az anyagcserével

kapcsolatban? És az a szintén nem esztétikus mese a kismadárrol és a tehénről: Hogy kerül ez ide egyáltalán?!”

„Ezek a dolgok, azon kívül, hogy kellemetlen érzést okoznak az olvasónak, egyúttal megmagyarázzák azt az előre megfontolt szándékú elembertelenítést ezt a megtervezett folyamatot, amely nem csak a megsemmisítésre irányult, de amelynek a célja az is volt, hogy a test elpusztításával együtt kivetkeztesse az embert az emberi mivoltából, megalázza és bepiszkítja őt a saját szemében is és ezzel mintegy igazolja a meggyilkolása szükségességét. Van-e megszegyenítőbb egy felnőtt ember részére, mint az, hogy nem tud uralkodni a szükségletein? Mikor ezekről írok, nem csak az olvasónak, de magamnak is próbálom a dolgokat megmagyarázni. Ami a kismadárrol szóló mesét illeti, itt bevallom a bűnömet, tényleg nehéz nekem egy jó adomát elmeséletlenül hagyni, még akkor is, ha nem tartozik szorosan a tárgyhoz, és ha nem éppen szalonképes szavakat kell, hogy használjak. Különbösen az anekdota célja, hogy megmagyarázza, miért tanácsos, hogy az ember diktatúrákban tartsa a száját, ami tényleg nem tartozik a tárgyhöz, de másrészt megmagyarázza, hogy néha jó szándékok rossz eredményt okoznak, mint például az új alsóneműk, amelyeket Dzsoni a lehető legjobb szándékkal adott, de amelyek az akarat ellenére nagyon sok bajt okoztak nekem a tetűk miatt.”

„Rendben van, nem győztél meg, de legyen. De az elbeszélő csaló. Megígérte, hogy a mese happy-enddel végződik. Hol itt a happy-end, ha a kövér macska megeszi a kismadarat?”

„Ez a kérdés bizonyítja, hogy fröken Ulle intelligens hallgató, aki figyel a részletekre, de bele tetszett esni az elbeszélő csapdájába. A válasza az, hogy a happy-end az természetesen a kövér kandúré és egyúttal hozzáfűz a meséhez egy negyedik tanulságot, ingyen és bérmentve, hogy egy beteg kismadárnak télen nincs happy-end.”

„Ez egy nagyon pesszimista világnézet, amely nem tetszik nekem. Mint ahogy nem tetszett nekem az a mese a pléddel, amelyet el akartatok venni attól a szerencsétlen bajtársatoktól. Talán tudod, hogy mi történt vele végül?”

„Fröken Ulle is tudná, ha ahelyett hogy az alakból kukucskálna, lejött volna az udvarra. Mondtam, hogy kellemes meglepetés érte volna. A magas fiú, akit az ablakból tetszett látni, Tomi volt és örültem volna, ha ő maga meséli el a történetet.”

„Tényleg kár, de halljuk, mi történt?”

„Szóval, én állok és próbálom a nadrágot és mellettem áll egy hórihorgas fiú, aki nagyon ismerős nekem, de nem tudom honnan. Megkérdeztem, hogy nem tudja-e hogy hol találkoztunk. Rám nézett szúrós szemekkel.” Persze, hogy tudom. Te és a haverod el akartátok venni a plédemet.” És ezt ott hangosan mindenki előtt, majd elsüllyedtem szegyenemben. Az után megölelt és megköszönte, hogy megmentettük az életét.”

„Igazán, Jéorj, már bocsánatot kérek! Hogy a csudába mentették meg az életét avval, hogy el akartátok rabolni a pokrócát?!”

„Tessék megérteni, Tomi egy élő hulla volt, muzulmán, aki már elvesztett minden kapcsolatot a valósággal, és akit semmi már nem érdekel, egy perc vagy egy óra és nincs többé, vagy hátra marad és az S.S. golyója végez vele, anélkül, hogy érezné. Valami érthetetlen módon, az ahogy megtárgyaltuk Tibivel miközben támogattuk két oldalról, hogy ha leesik, elveszük a pokrócát, behatolt az értelmét borító ködön keresztül és értelmet adott az életének, megmenteni a pokrócát, és a muzulmán tervezett, szöges dróttal csavarta magát körül, menekült előlünk...visszatért az élők sorába. Igenis, megmentettük az életét és ennek nagyon örülök. Kicsit kár a pokrócért.”

„Jéorj, te megint ezt csinálod?” ■

Folytatása következik...

Löwinger Mancsi szakácskönyvéből

Malabi Chanukára

Chanuka közeledik és vele a fánk illat minden cukrászdában és kávéházban. Kedves olvasóim, biztos emlékeznek, hogy pár éve írtam a sütési versenyről, amelyet egy közös házba ahol laktam, nagy lelkesen rendeztek, hetekkel chanuka előtt kezdték sütni. Akkor senki sem gondolta, hogy a fánk ellenségé válhat. Pár nappal ezelőtt olvastam és aztán kiböngésztem, hogy egy új Facebook csoport nyílt, a címük Fánk bojkottáló csoport.

Ennak a szürreális csoportnak fő célja meggyőzni a közönséget, hogy a fánk sütése és főleg a fogyasztása ártalmas. Az alapítók talán egészségügyi okokból késültek bojkottálni a fánkot, de hamarosan a csoport tagjai egész másfelé viték az internetes beszélgetést. Egyesek elkezdtek beszámolni a traumatikus emlékeikről a fánkkal kapcsolatban, többiek lelkesen csatlakoztak ehhez a hihetetlen párbeszédhez.

Két példát idézek röviden. Az első illető, aki kitörölte a fánkot az étlapjáról és az életéből, nem tudja, vagy nem akarja elfelejteni azt a gyerekkori emléket, mikor iskolába vitt egy tálca fánkot hideg szeles napon és mielőtt sikerült volna belépnie az épületbe megcsúszott, elesett és a fánkok szétszóródtak a sárban. A körülette álló osztálytársak ki-

nevették őt. A második hozzászóló nem eszik fánkot, azért, mert kövér gyerek volt és a többiek csúfolták, „fánkocskának” hívták őt.

A chanuka a fények ünnepe, a csoda ünnepe, mikor egy napi olaj nyolc napig égett és főleg a Makkabeusok nagy győzelme a görögök felett és a Szentély avatása. Ezt máig is ünnepeljük fánkkal vagy fánk nélkül, gyertyákkal és trenderlivel. A modern világ, a körülöttünk levő idegen hatások új szokásokat diktálnak. Például gyerekeknek ajándékokat venni, különlegesen a diaszpórába ahol a gyerekek látják a karácsonyi ajándékokat.

Mivel chanukakor szokás a családi vagy és baráti összejövetel és nincs asztal fánk nélkül, minden háziasszony próbál újítani és kreatív lenni. Nemcsak cha-

nuka tiszteltére ajánlok egy közel-keleti mellékletet a fánkhoz. Mivel az ünnep forrása a Közel-kelet, lehet az ünnepi asztalt itteni ételekkel gazdagítani, mai ajánlatom a malabi. A malabi hasonlít a pudingra, de mégsem puding, lehet tálalni nyáron is, télen is és tetszés szerint variálni. Például a szezon gyümölcsseit használni díszítésre.

Hozzávalók: 1 liter tej, 8 evőkanál rizsliszt vagy finom kukoricaliszt (cornflour), 1/2 pohár porcukor, csipet só, 4 evőkanál rózsavíz esszencia vagy akromatikus likőr pl. meggy vagy narancs, 1 pohár tejszín

Készítése: 1 pohár tejben elkeverjük a lisztet. A maradék tejet, tejszínt és a cukrot felmelegítjük. Vigyázva, hogy ne forraljuk. Hozzáadjuk a lisztkeveréket, sőt és addig főzzük, míg pudingra hasonlóan besűrűsödik. Miután levesszük, a tűzről. hozzáadjuk a likőrt. Kis tálakba merjük miután kihűlt pár órára a hűtőbe tesszük. A tálaláskor díszítjük és fánkkal tálaljuk. ■

Dr. Orna Mondschein

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

45. fejezet Szarvasi „jóbarátok”

(2011. november 2.)

Vannak az embernek olyan barátai, akikkel viszonylag gyakran találkozik, akikről nagyjából mindent tud. Vannak az embernek olyan ismerősei, akikkel időről-időre látják egymást, s váltanak ekkor egy-két szót. S vannak a szarvasi „jóbarátok”, akikkel akár 2-3 vagy 10-15 év után is ott tudjuk folytatni a beszélgetést, ahol anno a Körös-parti tábor Imatermében, Kupolájában vagy a Beit Davidban valamelyik nyáron abbahagytuk. Fura kötelék ez. A napokban, amikor az egyik alföldi „jóbarátomnak” boldog születésnapot kívántam a Facebookon, visszaírt: „Mikor is találkoztunk utoljára, 1997-ben vagy 98-ban? Emlékszel... – kezdte a

sztorizgatást. S hogy miért is mesélem mindezt. Múlt héten kaptam egy üzenetet Danitól. Pár napra kiugrik néhány barátjával Izraelbe, szívesen ösztöfeszutna velem. Mit mondjak, jólesett. A Szentföldön annyi mindent csinálhat az ember, kirándulhat, pihenhet a tengerparton, rokonokat látogathat, s ő mégis fontosnak érezte, hogy találkozzunk pár percre.

Ma este beutaztam Tel-Avivba, hogy egy hangulatos kis kávéház teraszán vagy két órát beszélgessek Danival és a szintén ósrégi szarvasi ismerőssel, Mukival, aki pár éve itt él az országban. Vele vagy öt hónapja szeretnék már találkozni, most jött össze. Viszonylag hosszú idő után láttam újra mindkettőjüket, mégis, mintha pár napja ültünk volna ott azon az általam tartott

fogaskerekes workshopon a Madrichroomban, mintha tegnap még egy szobában laktunk volna valamelyik kórházban vagy az orvosival szembeni új faházban. Mindketten szinte előttem nőttek fel, emlékszem rájuk, mint kezdő ifjúsági vezetőkre, s tanúja voltam, ahogy végigmeneteltek a hivatalosan nemlétező szarvasi „ranglétrán”.

A nap mondata is elhangzott az asztalnál: „Azért szeretek veled beszélgetni, mert te is szeretsz nosztalgizálni!” – mondta beszélgetőpartnereim egyike. Jó volt látni őket, hallani milyen ferge-teges élményt jelentett a blogomban is megemléített szarvasi Tóra-avatás a nyár végén, jó volt megismerni egy olyan barátunk az Izrael-képét, aki pár éve már itt húzza az igát.

Dani és Muki köszönet a kellemes beszélgetésért! Hát igen, azok a szarvasi gyökerek, amik összekötnek minket, „jóbarátokat”! ■

PA

Prišla som, videla som, vrátila by som sa!

Dobrodružné leto v Izraeli

Od útleho veku ma priťahoval do Svätej zeme akýsi nevysvetliteľný pud. V roku 2012 sa moja túžba konečne splnila a v rámci skupinového zázjazdu som mohla podniknúť púť do jednej z najzvláštnejších krajín sveta. Počas jediného týždňa sa mi podarilo navštíviť množstvo historických a náboženských pamiatok, obohatili ma čarovné zážitky, vďaka ktorým som sa do Izraela ešte viac zaľúbila. Už vtedy som vedela, že sa sem musím vrátiť – a nielen na týždeň!

Po vysokoškolských štúdiách prišiel čas, keď som mohla stráviť v Svätej zemi dlhšiu dobu. Chcela som zažiť každodenný Izrael, zoznámiť sa s miestnou kultúrou, právnym systémom, náboženstvom a túžila som naučiť sa po hebrejsky.

V lete tohto roku mi nakoniec príležitosť poskytla moja profesia – v Izraeli som strávila tri mesiace ako praktikantka v oblasti medzinárodného práva. „Základňu” som mala v Tel Avive, s niekoľkými ďalšími praktikantmi som tu žila v tesnej blízkosti mora. Väčšina mojich kolegov pochádzala zo Spojených štátov a z Kanady; spolu s mojím dru-

hom zo Spojeného kráľovstva nás považovali za akúsi raritu. Ďalšou výhodou nášho pobytu bolo, že každý z nás sa venoval inému povolaniu – tým pádom sme získali množstvo informácií o profesii ostatných členov skupiny, a čo je najdôležitejšie: dostali sme reálny a ucelený obraz (značne odlišný do toho, ktorý prezentujú médiá) o živote v Izraeli.

Naša skupinka sa snažila tráviť osožne aj víkendy – vďaka tomu som navštívila množstvo historických pamiatok, ktoré som pri prvej návšteve krajiny bola nútená opomenúť. Strávila som napríklad prekrásny deň v Palestíne, kde som vy-

hľadala ruiny magického Jericha a hroby praotcov v Betleheme.

Potešilo ma, že miestny sprievodca nám poskytol skutočne objektívny obraz dejín a pri každej atrakcii nás oboznámil s hľadiskom všetkých troch monoteistických náboženstiev.

Moje pracovisko bolo v Jeruzaleme, mala som teda možnosť bližšie sa zoznámiť s jedným z najčarovnejších a určite najvýznamnejších miest nášho sveta. Napriek tomu, že každodenné štvorhodinové dochádzanie (dve hodiny tam, dve späť) bolo dosť únavné, považovala som sa za šťastlivca. Pracovala som v neziskovej organizácii, ktorá vykonáva skutočne významnú, obetavú a užitočnú prácu a ktorej cieľom je rozvoj krajiny z právneho i hospodárskeho hľadiska. Môj šéf aj kolegovia ma medzi seba hneď prijali, správali sa ku mne ako k rovnocennému partnerovi, vážili si prácu, ktorú som vykonávala. Často počujeme o tom, že praktikanti väčšinou len „varia kávu a obsluhujú kopírku” – nie tak v Izraeli. Počnúc prvým dňom mi zverili zodpovedné úlohy a môj šéf dbal o to, aby som skúsila čo najviac oblastí pôsobenia organizácie. Počas troch mesiacov strávených v organizácii MQG (Movement for Quality Government in Israel) som pracovala v oblasti ústavného, správneho, trestného, finančného práva i v oblasti ochrany ľudských práv. Viackrát som sa s kolegami zúčastnila pojednávaní Najvyššieho súdu Izraela. Okrem mimoriadne vzácných skúseností sa mi však ušlo aj niečo navyše: moji kolegovia sa ku mne po celý čas obracali so záujmom a starostlivosťou. V dnešnom uponáhľanom svete, keď ľudí motivujú zväčša len ambície a sebecké túžby, bolo veľmi osviežujúce zakúsiť takúto pozornosť a nápomocnosť.

Mesiace strávené v Izraeli (tak v súkromnej ako aj v odbornej oblasti) ma obdarili vzácnymi skúsenosťami, kopou zážitkov a nadviazaním priateľstiev s vynikajúcimi ľuďmi.

Napriek tomu, že sa moja prax skončila a moja profesia ma zaviedla do inej krajiny, pevne dúfam, že sa mi ešte niekoľkokrát podarí do tejto zvláštnej a čarovnej krajiny vrátiť. ■

Donáta Szabó

Konferencia v Bratislave

Ústredný zväz Židovskej náboženskej obce Bratislava, zorganizoval dňa 09.11.2015 v Hotely Devín, Bratislava konferenciu pod názvom Židovské kultúrne dedičstvo na Slovensku.

Program konferencie bol rozdelený do 4 blokov, každý z blokov mal svoj ucelený program.

Blok č. 1 sa zaoberal témou Židovské kultúrne dedičstvo v strednej Európe. Prednášajúci Maroš Borský z Bratislavy, zhrnul súčasný stav židovského kultúrneho dedičstva na Slovensku. Jiří Daníček z Prahy opísal Židovské kultúrne dedičstvo v Českej republike. Rudolf Klein z Budapešti opísal a charakterizoval Židovské kultúrne dedičstvo v Maďarsku.

V bloku č. 2 sa prednášatelia zaoberali aktuálnymi problémami obnovy židovských pamiatok v Slovenskej republike. Peter Schwarz z Košíc zaujal stanovisko starostlivosti o židovské pamiatky vo vlastníctve Židovskej náboženskej obci Košice. Marek Adamov zo Žiliny prednášal o problémoch obnovy synagógy v Žiline. Jeho téma mala názov „Zavreli oči a išli do toho“. Prednášajúci veľmi zaujímavou postupovali pri renovácii novej synagógy v Žiline. Za naozaj neuveriteľných podmienok dokázali s dobrovoľníkmi synagógu renovovať. Prednášajúca

Beáta Nemcová, učiteľka z Banskej Štiavnice, porozprávala zázračný prístup pri obnove židovského cintorína v lokalite Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Záverom blok ukončil poverený predseda Tibor Kornfeld z Dunajskej Stredy tému problémy udržiavania a rekonštrukciu funkčného židovského cintorína v Dunajskej Stredy a okolitých obciach.

Blok č. 3 bol zameraný na formy prezentácie židovského kultúrneho dedičstva. Viera Kamenická nám predstavila a priblížila rekonštrukciu Múzea židovskej kultúry, ktoré sa nachádza v Bratislave. Jana Švantnerová z Bratislavy zase porozprávala o Židovskom komunitnom múzeu v Bratislave. Peter Hudák z Bardejova v spolupráci so svojim otcom, predniesol postoj k téme „Uchovávanie pamäte na židovskú komunitu v Bardejove. Jozef Trubíni z Vráblov priblížil otázku „Organizácie festivalu židovskej kultúry Babele“.

Blok č. 4 sa niesol na tému : Holocaust pamiatka a pamäť, ktorý viedol Egon Gál. Po uvodných slovách Mar-

tin Korček z Bratislavy porozprával názor o vysvetľovaní a prezentácie koncentračných táboroch vo všeobecnosti, ako o tom píše kniha dejepisu.

Zoznamil nás s obnovou a rekonštrukciou koncentračného tábora a to piatich barakov v Seredi. Jeho prístup a aktivita pri obnove tábora smrti bol veľmi dojímavý. Pani Monika Vrzgulová z Bratislavy predniesla prednášku „Dokumentačné stredisko Holokaustu – fakty a pamäte. Ružena Kormošová zo Špišskej Novej Vsi ako učiteľka, nás oboznámila s výučbou dejepisu na gymnáziu na tuto tému.

Konferencie sa zúčastnili hlavný rabín Baruch Mayers, predstavitelia Ústredného zväzu židovskej náboženskej obce, predseda Igor Rintel, Peter Salner a ďalší známy a aj nežidovsky orientovaný prednášajúci vysvetľovali problémy židovských otázok na Slovensku. Predstavitelia nám pripravili cennú dokumentáciu, knihy, CD a prospekty o daných témach.

Moje očakávanie konferencie splnila. Je potrebné zdôrazniť, aby sa v budúcnosti stále viac hovorilo, diskutovalo a prednášalo o židovských problémoch. Je tu nová generácia mladých, ktorí by sa mali oboznámiť s týmito témami. ■

Ing. Alica Weissová

Susedia v Útulku

V Klube Shalom sme mohli dňa 15. novembra privítať vzácných hostí. O svoje myšlienky sa s nami podelil Igor Rintel, predseda Ústredného zväzu židovských náboženských obcí v Slovenskej republike a András Heisler, predseda Zväzu židovských náboženských obcí v Maďarsku, ktorí hovorili o súčasnej situácii židovských komunit a o ich vyhlídkach do budúcnosti. Pán Rintel prítomných oboznámil s výsledkami prieskumu v židovských komunitách na Slovensku, pán Heisler hovoril o situácii v Maďarsku. Neskôr odpovedali na otázky poslucháčov a vyjadrili uznanie nad vynikajúcimi výsledkami dosiahnutými v úsilí zachovať komárňanskú komunitu. Navštívili aj Mikromúzeum Ármina Schnitzera a synagógu. Touto cestou ďakujeme Magde Vadász za simultánne tmočenie a za prácu tých, ktorí akoukoľvek formou prispeli k uskutočneniu podujatia. ■

Obec na veľvyslanectve

Mimoriadna a splnomocnená veľvyslankyňa Maďarska v Slovenskej republike Éva Czibalmosné Molnár pozvala dňa 27. októbra zástupcov maďarsky hovoriacich komunít na obed. Za Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike sa obeda zúčastnil Igor Rintel, Martin Kornfeld a Petra Müllerová. Spomedzi pozvaných komunit sa obeda zúčastnili zástupcovia náboženských obcí v Dunajskej Stredy, Galante, Nitre a Komárna. V súčasnosti predsedá organizácii IHRA Maďarsko, stretnutie s pani veľvyslankyňou sa uskutočnilo pri tejto príležitosti. Hostí privítal László Nagy. Počas elegantného a chutného obeda rokovali o činnosti komunit a ich aktuálnych povinnostiach. Pani veľvyslankyňa bola veľmi empatická a otvorená pomáhať našim náboženským obciam. ■

Izrael dnes! – prednáška Miriam Neiger Fleischmann na Univerzite Jánosa Selyeho

Dňa 8. novembra mala prednášku na Teologickej fakulte Univerzity Jánosa Selyeho prednášku naša súverenkynia Mirjam Neiger Fleischmann s názvom Izrael dnes. Prednáška sa konala pri príležitosti Týždňa vedy. Zaujímavej, premietaním spestrenej prezentácie sa okrem poslucháčov univerzity zúčastnili aj členovia našej náboženskej obce a priatelia Mirjam z Komárna. ■

Hostia v Útulku

Dňa 28. októbra zavítalo do Komárna osem členov rodiny Deutschovej z mesta Netanya. Ich matka, Chava sa narodila v Komárne ako dcéra pána Kohna, obchodníka s cukrovinkami na Jókaiho ulici. Naše mesto navštívili už viackrát. Účelom ich súčasnej návštevy bolo, aby deti a ich manželia spoznali miesto, odkiaľ ich matka pochádza. Ich otec, ktorý v roku 1956 vykonal alju spolu s celou svojou rodinou, vyrástol v dedinke Shafiron, založenej prisídlencami z Maďarska a Slovenska. V tejto obci žijú príbuzní mnohých z nás. Mojseho otec bol rabínom v tejto dedine. Rodina navštívila synagógu, našu výstavu, ktorej súčasťou sú aj ich rodinné fotky, zašli na cintorín a na miesto niekdajšieho rodičovského domu pri vchode na Nádvorie Európy. Vo svojej ceste pokračovali do Bratislavy, navštíviť hrob Chatama Sofera. Okrem finančného príspevku darovali našej náboženskej obci maďarské vydanie piatich Mojžišových kníh. ■

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

☆ Pán Jozef Dukes daroval Knižnici Bélu Spitzera knihy v maďarskom i slovenskom jazyku. Ďakujeme.

☆ Vydávanie Spravodaja, Klub Shalom a ŽNO v Komárne finančne – Lídia Vadkerti (Kameničná), dr. Tibor Gábor (Veľký Krtíš) podporili anonymní darcovia. Ďakujeme!

☆ Do knižnice Bélu Spitzera sme zakúpili nové knihy pre deti aj dospelých. Naďalej srdečne očakávame našich čitateľov.

☆ V novembri pokračovali práce na priechelí domu na Eötvösovej ulici 9. Práce budú ukončené v prvom decembrovom týždni.

☆ Chodbové okná Útulku sme pokryli ochrannou fóliou, začali sme plánovať účel využitia dvoch prázdnych bytov.

☆ Naša náboženská obec zamestnáva od novembra zamestnanca na plný pracovný úväzok, ktorý pomáha pri upratovaní našich budov.

Možnosť objednania kóšer pečiva

Kóšer pečivo z ponuky kóšer pekárne (www.koserpekseg.hu) si najbližšie môžete objednať na nasledujúce termíny: **4. decembra**. Svoje objednávky môžete zadať najneskôr do stredy aktuálneho týždňa na sekretariáte ŽNO (tel.: 7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk). ■

Susedia v Útulku

V Klube Shalom sme mohli dňa 15. novembra privítať vzácných hostí. (strana 3.)

Chanuka

Židovská náboženská obec touto cestou srdečne pozýva každého záujemcu na slávnosť Chanuky – Sviatku svetiel, ktorá sa uskutoční 6. decembra 2015 o 14:30 hodine v budove Útulku (Menház).

Program:

– Duet Dina – Dávid Lamm

Jedna z najvýznamnejších osobností maďarského džezového sveta, gitarový virtuóz spolupracujúci s najznámejšími formáciami v oblasti džezu a ľudovej hudby tvorí jedinečný duet s Dinou Pandzarisz, speváčkou s krištáľovo čistým hlasom, prichádzajúcou zo sveta ľudovej hudby, nazývanej aj „veľvyslankyňou sefardskej hudby“. Ich interpretácia je úprimná, spontánna, prirodzená a nenapodobiteľná. V rámci koncertu odznejú stredoveké sefardské melódie, ako aj známe hebrejské a jidišské piesne v novom šate, obohatené novým hudobným poňatím.

- Zapálenie sviečok
- Sviatočné šišky a dobroty
- Tombola

Oslavujte spolu s nami. Každého srdečne očakávame. ■

Každému čitateľovi prajeme príjemné strávenie sviatku Chanuky!

Sviatok Chanuka

Sviatok Chanuky sa v tomto roku začína **v nedeľu 6. decembra 2015** (zapálenie prvej sviečky) a posledná sviečka sa zapaluje o týždeň neskôr, **v nedeľu 13. decembra**, večer. Sviatok končí **v pondelok 14. decembra** večer! ■

Herňa pri príležitosti Chanuky

Včase konania stretnutia Klubu Shalom pri príležitosti Chanuky bude k dispozícii herňa pre deti. Drobčekom očakáva **Barbara Pászternák-Szendy** zaujímavými ukázkami ľudových remesiel a sviatočnými zábavnými hrami. V herni si môže každé dieťa vyrobiť vlastnú chanukiu, ozdobiť šišku, či vyriešiť zopár chanukových hlavolamov. ■

Machar

Do nášho online vzdelávacieho programu sa zapojilo už takmer päťdesiat účastníkov. Každú stredu zverejníme na našej stránke dva nové videofilm. Svoje vedomosti si môže každý z účastníkov overiť v rámci online kvízu. Bližšie informácie nájdete na stránke www.menhaz.sk. Do programu sa dá zapojiť kedykoľvek! ■